

ŁUKASZ TOMCZYK*

Kraków, Polska

ORCID ID 0000-0002-5652-1433

JOANNA WNEK-GOZDEK**

Kraków, Polska

ORCID ID 0000-0003-4049-5872

ANNA WŁOCH***

Kraków, Polska

ORCID ID 0000-0002-5286-8464

KATARZYNA ZAREMBA***

Kraków, Polska

ORCID ID 0000-0002-1019-094X

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI MIĘDZYNARODOWEGO PROJEKTU BADAWCZEGO „DANUBE/DEVELOPMENT OF NEW ANDRAGOGICAL DIAGNOSTIC APPROACHES AND INTERVENTIONS OF THE ADULT DOCILITY PHENOMENON”

W okresie od 1 września 2020 roku do 31 sierpnia 2023 roku realizowany jest międzynarodowy projekt badawczy pt. „DANUBE/Development of new andragogical diagnostic approaches and interventions of the adult docility phenomenon”. W wielonarodowe działania andragogiczne zaangażowani są przedstawiciele polskiej uczelni – Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (Joanna Wnęk-Gozdek, Anna Włoch, Artur Fabiś, Katarzyna Zaremba, Łukasz Tomczyk). Głównym koordynatorem projektu finansowanego ze źródeł Erasmus+ (2020-1-SK01-KA204-078313) są przedstawiciele słowackiego

* Łukasz Tomczyk, Instytut Pedagogiki, Uniwersytet Jagielloński; e-mail: Lukasz.tomczyk@uj.edu.pl.

** Joanna Wnęk-Gozdek, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie; e-mail: joanna.wnek-gozdek@up.krakow.pl.

*** Anna Włoch, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie; e-mail: anna.wloch@up.krakow.pl.

**** Katarzyna Zaremba, Wydział Pedagogiki i Psychologii, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie; e-mail: katarzyna.zaremba@up.krakow.pl.

Uniwersytetu Macieja Bela w Bańskiej-Bystrzycy (Zuzana Neupauer, Martin Schubert, Ivan Pavlov, Miroslav Kryston), z którymi pracownicy krakowskiej Katedry Andragogiki i Pedagogiki Społecznej współpracują od ponad dekady, w ramach realizacji wspólnych przedsięwzięć badawczych ukierunkowanych na edukację osób we wczesnej, średniej i późnej dorosłości. Projekt skupia również ekspertów z innych krajów: Czech (University of Tomáš Baťa, Zlín), Finlandii (Itä-Suomen Yliopisto, Joensuu), a także Serbii (Univerzita u Novom Sadu).

Celem projektu realizowanego w okresie 28 miesięcy jest wypracowanie innowacyjnych narzędzi diagnostycznych umożliwiających ocenę potencjału edukacyjnego osób dorosłych (w przedziale wiekowym 18–65), którzy uczestniczą w systemie edukacji formalnej lub pozaformalnej. Ponadto realizatorzy projektu zakładają opracowanie uniwersalnego programu interwencyjnego, który będzie spełniał funkcję mobilizującą potencjał edukacyjny osób dorosłych. Ostatnia część projektu zakłada przygotowanie wysoko wyspecjalizowanych kadr andragogicznych (trenerów, doradców), którzy będą w stanie ocenić potencjał edukacyjny osób dorosłych, a także wzmocnić proces ich gotowości do uczenia we wskazanej grupie wiekowej.

Obecnie przedstawiciele pięciu europejskich uczelni wyższych opracowali baterię testów mierzącą gotowość do uczenia się osób dorosłych. Narzędzia badawcze zostały przetłumaczone z referencyjnej wersji (jęz. angielski) na języki narodowe. Polska bateria testów jest dostępna pod adresem: <https://evaluapp.com/p/402723f5-bcd9-4209-9f5d-2115ea61d46>. Narzędzia badawcze zostały skonstruowane w oparciu o wyniki badań teoretycznych i diagnostycznych prowadzonych przez czeskich i słowackich andragogów (Gavora i in. 2015; Jakešová, Kalenda 2015; Jakesova i in. 2016), a także testy umożliwiające porównywanie poziomu gotowości do uczenia się w perspektywie longitudinalnej (Vallerand i in. 1992).

Pierwszy etap projektu związany był z przygotowaniem narzędzia, a także tłumaczeniem składowych baterii testów, kontrolą jakości tłumaczenia, badaniami pilotażowymi. Działania te zostały zakończone we wrześniu 2021 roku. Od października 2021 trwa etap związany z gromadzeniem danych wśród osób dorosłych we wczesnej i średniej dorosłości, które pozwolą na porównanie wyników poziomu gotowości do uczenia się, poziomu koncentracji w trakcie uczenia się, umiejętności reagowania na zakłócenia w procesie uczenia się, testu pamięci numerycznej, a także określenia poziomu pamięci regulacji w pięciu europejskich krajach. W niniejszych badaniach zmiennymi głównymi są poziom motywacji do uczenia się oraz umiejętność samoregulacji w trakcie nabywania nowej wiedzy i umiejętności. Obie zmienne mierzone są przez dwa wystandaryzowane testy: Akademicką Skalę Motywacji AMS-28 (Vallerand i in. 1993) oraz Kwestionariusz Samoregulacji SRQ-27 (Brown i in. 1999).

Badania wpisują się w trendy rozwojowe andragogiki jako subdyscypliny pedagogicznej, która posiada własne narzędzia diagnostyczne pozwalające na określenie poziomu elementarnych składowych procesu uczenia się (Karikova i in. 2018). Kolejnym obszarem badań, w który wpisuje się projekt, to komparatystyka

edukacyjna. Celem badań jest bowiem wypracowanie wspólnych rozwiązań w kilku krajach, posiadających odmienną organizację systemu oświaty. Trzeba więc wskazać na różnice oraz elementy wspólne. Ponadto projekt jest odpowiedzią na modernizację treści kształcenia na kursach akademickich związanych z edukacją dorosłych. Stanowi też diagnostykę pedagogiczną ukierunkowaną na osoby dorosłe (Krystoń 2013). Działania podjęte podczas projektu pozwalają na prowadzenie badań komparatystycznych, które obecnie są zgodne z kierunkami rozwoju szkolnictwa wyższego w krajach grupy wyszehradzkiej i nie tylko (Kwiek 2018). Szeroko zakrojone działania projektowe umożliwiają również w dalszej perspektywie realizację koncepcji „Europy wiedzy” i „uczenia się przez całe życie”, co wspierane jest przez instytucje unijne odpowiedzialne za wysoką jakość edukacji w krajach członkowskich.

Bibliografia

- Brown J.M., Miller W.R., Lawendowski L.A. (1999). *The self-regulation questionnaire*. W: *Innovations in clinical practice: a sourcebook*. Vande Creek L., Jackson T.L. (red.). vol. 17. Sarasota, FL: Professional Resource Press/Professional Resource Exchange, s. 281–292.
- Gavora P., Jakešová J., Kalenda J. (2015). *The Czech validation of the self-regulation questionnaire*. „Procedia – Social and Behavioral Sciences”, s. 171, 222–230.
- Jakesova J., Gavora P., Kalenda J. (2016). *Self-regulation of behaviour: students versus other adults*. „International Journal of Educational Psychology”, nr 5 (1), s. 56.
- Jakešová J., Kalenda J. (2015). *Self-regulated learning: critical-realistic conceptualization*. „Procedia-Social and Behavioral Sciences”, nr 171, 178–189.
- Karikova S., Kryston M., Michalovic V. i in. (2018). *Literacy of adults as a problem of inclusion and equality in lifelong learning*. W: *How to work with NEETs. Recommendations for policy and practice*. Tomczyk Ł., Vanek B. (red.). Kraków: Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie.
- Krystoń M. (2013). *The potential of cultural-andragogical processes in the spectrum of strategic documents*. „Paidagogos-Journal of Education in Contexts”, nr 1.
- Kwiek M. (2018). *International research collaboration and international research orientation: Comparative findings about European academics*. „Journal of Studies in International Education”, nr 22 (2), s. 136–160.
- Vallerand R.J., Pelletier L.G., Blais M.R. i in. (1992). *The academic motivation scale: a measure of intrinsic, extrinsic, and amotivation in education*. „Educational and Psychological Measurement”, nr 52, s. 1003–1017.
- Vallerand R.J., Pelletier L.G., Blais M.R. i in. (1992–1993). *Academic motivation scale (AMS-C 28), college (CEGEP) version*. „Educational and Psychological Measurement”, nr 52 (53).